

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Надежда Илиева, секция „Икономическа и социална география“, департамент „География“, Национален институт по геофизика, геодезия и география при БАН (член на научното жури)

Област на висшето образование – 4. Природни науки, математика и информатика

Професионално направление – 4.4. Науки за Земята (Социално-икономическа география)

1. ДАННИ ЗА КОНКУРСА

Конкурсът за заемане на академична длъжност „доцент“ в Национален институт по геофизика, геодезия и география – БАН, по професионално направление 4.4. Науки за Земята, научна специалност „Икономическа и социална география“ е обявен в „Държавен вестник“ – бр. 51 от 28.06.2019 г. Документи за конкурса е подал един кандидат – д-р Поли Рукова. При прегледа на предоставените документи, става ясно че са спазени изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Българската академия на науките и Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Национален институт по геофизика, геодезия и география – БАН.

2. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ НА КАНДИДАТА

Д-р Поли Рукова завършила висше образование, магистърска степен, специалност „Икономическа география“ в СУ „Св. Климент Охридски“ през 1982 г. Между 1983 и 2010 г. работи в Географски институт – БАН, секция „Икономическа и социална география“ като географ (1983-1990 г.); научен сътрудник III-II степен (1991-1999 г.); научен сътрудник I степен (1999-2010 г.). От 2010 г. продължава научноизследователската си дейност в новосформирания Национален институт по геофизика, геодезия и география – БАН като главен асистент и асистент в секция „Икономическа и социална география“ - Департамент География. През 2019 г. придобива научно-образователна степен „доктор“ по Икономическа и социална география, Научно направление 4.4. Науки за Земята. Д-р Поли Рукова е преминала през различни специализации и обучения – през 1996 г.: в Lund University, Швеция, Департамент „Хуманитарна география“, специализация по социална география, поведенческа география; през 2003 г. в University College, Лондон - защита на културното наследство в устойчиво общество; през 2010 и 2012 г. – курсове по финансов мениджмънт на проекти по програма ЕСПОН в Брюксел, Белгия и Женева, Швейцария; през 2011 г. – МРРБ – международно обучение за реалния и потенциален принос на ЕСПОН за интегрираните политики; през 2012 г. МТСП и Международната организация на труда (МОТ) – Женева, Швейцария – Експерт по „Практически измерения на Европейската и националната политика по заетостта“; през 2013 г. – в University of Deakin, Victoria, Австралия – член на научен колектив по „Проверка на въздействието върху здравното образование (heiQ) на български език“; през 2014 г. – в Southampton University, Великобритания; Курс за обучение „ЕС – GENIE (Европейско генериране на участие в мрежите), Лично картографиране и анализ на общността“.

3. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ И ПРИНОСИТЕ НА КАНДИДАТА

Изследователската дейност на д-р Поли Рукова се характеризира с активна публикационна изява и участие в редица международни проекти. Кандидатът е разпознаваем не само сред българските научни среди, но и в международните, което се доказва от високите стойности на H-index : 7 – към октомври 2019 г. Автор е на над 80 публикации в страната и чужбина. За рецензиране са представени общо 29 публикации (в т.ч. 10 по група В и 19 по група Г). Прави впечатление, че близо половината от представените за рецензиране публикации са на английски език (13 публикации) и голяма част от научната продукция е публикувана вrenomирани международни издателства и издания индексирани в WoS и Scopus, което потвърждава високото ѝ качество.

Според справката предоставена от Поли Рукова нейните публикации са цитирани 107 пъти в научни монографии и публикации, основно в чужбина.

Образователно-квалификационната подготовка на кандидата и фокусът на представените публикации съответстват напълно на обявения конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“. Всички публикации са написани на висок научен стил. Отличават се с ясно и точно формулиране на разглежданите проблеми и логично обосновани изводи. В тематично отношение представените за рецензиране публикации са фокусирани в няколко тематични направления на социално-икономическата география, а именно:

- *Лека промишленост* – разгледани са предизвикателствата пред които е изправена европейската индустрия за производство на облекло, бъдещето на индустрията в Европа в условията на либерализация, глобализация и разширяване на ЕС; значението на регионалните кълстери в производство на облекло и ограниченията, пред които са изправени новите държави-членки на ЕС (публикация 8, група В); трансграничните мрежи и регионална конкуренция в словашката и украинската промишленост за облекло в условията на либерализация на търговията, делокализация и междуфирмена и междурегионална конкуренция, настъпилите промени в продуктовата специфика, в съществуващите производствени мрежи и форми на трансгранично договаряне (публикация 9, група В); анализирани са различни практики и вътрешно-маркетингови стратегии в производството на облекло в Източна и Централна Европа, динамичните условия, в които се развива отрасъла от началото на 90-те години на ХХ век в условията на конкурентен натиск и необходимостта от приспособяване към променящите се производствени условия и търговските мрежи след присъединяването на страните от Източна и Централна Европа към ЕС, описани са разнообразието от организационни форми и производствени мрежи, възникнали при производството на облекло в отговор на променящите се модели на конкуренция и управление в условията на глобализация, както и фирмени стратегии за модернизиране на промишлеността, търговските политики и митническите споразумения за разширяване на европейските производствени мрежи и интернационализацията на производството на облекло в Източна и Централна Европа, значението на сектора на облеклото за националните и регионалните икономики, различните форми на интеграция на пазара и спецификата на продуктите (публикация 6, група В); анализирана е същността, развитието, организационните форми, териториалната структура, факторите за развитие, значението и мястото в националното стопанство на текстилната, трикотажната промишленост (Публикация 11, група Г) и производство на кожи, кожени изделия и обувки в България (Публикация 12, група Г); процесът на регионално преобразуване на шивашката

промишленост като резултат от нарастването на броя на малки и средни предприятия от гледна точка на исторически обусловените регионални процеси и на променящата се структура на глобалната шивашка промишленост, доминиращите форми на производство и продукция за износ, от началото на 90-те години на ХХ век; мястото на шивашката промишленост в глобалните и регионалните производствени вериги (Публикация 16, група Г).

- *Социална и медицинска география* - проследена е динамиката и естеството на личната подкрепа на хората с диабет тип 2, чрез формирани социални мрежи, от гледна точка на лични взаимоотношения, като анализът се позовава на няколко предварително определени механизма за социална подкрепа за да се оцени степента на колективна ефективност и социална подкрепа, като са откроени сходствата и различията между отделните държави (публикация 2, група В); проучен е опита за контрол и самоконтрол на болните с диабет тип 2 (публикация 3, група В); социалната подкрепа и здравословното състояние на пациентите с диабет (публикация 4, група В); здравословното състояние на населението в Бургаския район (публикация 6, група Г); направен е анализ на системата на здравеопазване в България от гледна точка на лечението, рехабилитацията и обучението в самообгрижване на диабетно болни лица; направен е анализ на стратегиите, законите, наредбите и програмите, които оказват влияние върху формирането на нови политики в управлението на хронични заболявания (публикация 1, група В); социалните влияния върху самоконтрола при диабет, политиките свързани с управлението на хроничните заболявания, управлението на здравната система и пропуските в предоставянето на подкрепа при самоуправления (публикация 7, група В); отражението на неолиберализма върху лечението на хронични заболявания в България и Великобритания (публикация 10, група В).

- *Градско развитие* – разгледани са промените и перспективите в демографското, социално-икономическото развитие на гр. София и мястото на града в пространствената структура на страната след промяната на социално-икономическата система) (публикация 2, група Г).

- *Пазар на труда* – направен е анализ на международното разделение на труда в европейските държави и региони (публикация 5, група В); проследено е развитието на пазара на труда, влиянието на териториалното разпределение на населението, демографските процеси, миграциите при формирането на работната сила на регионално ниво (Югозападния и Южен централен район), динамиката в работната сила, промените в структурата на заетостта и безработицата (Публикации Г3, Г4); проблемите с безработицата на регионално и локално ниво (Публикация Г4); анализиран е пазара на труда в придунавския район, очертани са тенденциите в проявленето на безработицата в придунавския район, отрасловата структура на заетостта (Публикация 8), състоянието на пазара на труда, икономическа активност на населението в България (публикация 12, група Г).

- *Регионално развитие* – направен е анализ на рисковите фактори в регионалното развитие, в зависимост от състоянието и потенциала на териториалната общност въз основа на комплексната оценка на социално-икономическото и демографското състояние в териториален разрез; дадени са предложения за разрешаването на поставения проблем чрез типология на териториалните единици по съответните признания на примера на Бургаския регион (публикация 5 от група Г), анализирани са географските аспекти на риска в жизнената среда (публикация 14 от група Г) и социално-икономическите аспекти на жизнената среда в Бургаския район (публикация 7, група Г); ролята на местната самоинициатива при решаването на екологичните проблеми;

проследени са основните предизвикателства, пред които е изправена страната, приоритетните обекти на новата регионална политика в началото на ХХI век (Публикация 17, група Г); засегнати са въпроси, свързани с управлението на околната среда в района на гр. Бургас (Публикация 18, група Г)

- *Третичен сектор* – изяснена е същността, значението и мястото на третичния сектор в структурата на икономиката на България, факторите за развитието и териториалното разположение на третичния сектор, отрасловата и териториалната му структура, формите на териториална организация на обслужването, проблемите и перспективите в развитието на този сектор (публикация 9, 10, група Г)

Цялостното научно творчество на кандидата доказва, че д-р Поли Рукова познава много добре предметната област в научното направление, по което е обявен конкурса. Темите са разработени с необходимата научна прецизност и с основание може да се говори за приноси с теоретико-методологичен, и научно-приложен характер. Научните приноси в трудовете на д-р Поли Рукова могат да се характеризират с ключови думи като систематизация, доизясняване на понятия, обогатяване на методологията, сравнителен анализ, разкриване на тенденции и проблеми, предлагане на решения с практическа насоченост в областта на икономическата и социална география. Приносите в приложената справка са ясно формулирани и ги приемам напълно. Изведените приноси са подкрепени със съответните публикации.

4. КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Препоръчително е в бъдещите си разработки кандидатът да увеличи броя на самостоятелните публикации, както и получените резултати да бъдат систематизирани и издадени в самостоятелна научна монография.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Д-р Поли Рукова участва в конкурса с научна продукция, която по своята тематична насоченост, количество и качество на теоретичните и научно-приложните приноси, обогатява теоретичните знания, методологичните подходи и подпомага управленската практика в областта на икономическата и социалната география. Това се доказва и от представената от кандидата справка за изпълнение на минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, според която кандидатът доказва наличието на 490.46 точки. В заключение, научноизследователската и научно-приложната дейност на д-р Поли Рукова отговаря на нормативните изисквания за развитието на академичния състав и общата ми оценка е **положителна**. Имайки предвид гореизложеното и на основание Глава трета. Раздел III., чл.24 от Закона за развитие на академичния състав в РБългария, предлагам членовете на научното жури да подкрепят Поли Рукова да заеме академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование – 4. Природни науки, математика и информатика; професионално направление – 4.4. Науки за Земята, Икономическа и социална география в Национален институт по геофизика, геодезия и география – БАН, департамент География, секция „Икономическа и социална география“.

14.10.2019 г.

С уважение:

(Доц.д-р Надежда Илиева)